

Sygn. akt: III AUa 1109/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Naze

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSA Iwona Szybka (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2014 r. w Łodzi

sprawy **T. S. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji T. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt: IV U 922/12,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1109/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.09.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił T. S. (1) prawa do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na brak co najmniej 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji T. S. (1) wniósł o zaliczenie jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w GS (...) w Z. od 01.02.1977 - 30.06.1986 i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania argumentując, że na wymagane co najmniej 15 - lat pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca udowodnił 11 lat, 8 miesięcy i 8 dni.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 maja 2013r. Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił odwołanie. Sad oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach: T. S. (1) urodził się (...) W okresie od 01.02.1977 - 30.06.1986 był zatrudniony w Gminnej Spółdzielni (...) w Z. jako piekarz - brygadzysta z tym, że początkowo, tj. przez tydzień lub dwa, odwołujący wykonywał pracę jako pomocnik piekarza, w ramach przyuczenia do zawodu. Jako pomocnik piekarza T. S. (1) zajmował się przyklejaniem nalepek na chleb, ważeniem, smarowaniem pieczywa, tzw. strykowaniem, przygotowywaniem blach, czyszczeniem blach. Uchwałą Państwowej Komisji Egzaminacyjnej z dnia

19.02.1976r., T. S. uzyskał tytułu mistrza piekarza. Po ukończeniu kursu, powierzono T. S. obowiązki brygadzysty. Praca brygadzysty w zasadzie niczym się nie różniła od pracy piekarza. Brygadzysta dodatkowo odpowiadał za brygadę i zdawał raporty dotyczące zużytej mąki i ilości wypieczonych chleba. W piekarni znajdował się jeden piec trzykomorowy, w którym było wypiekane pieczywo. Praca odbywała się w systemie 3 - zmianowym, w godzinach 06:00-14:00, 14:00-22:00, 22:00-06:00. Rodzaj wykonywanych prac zależał od ilości pracowników na danej zmianie. Odwołujący wykonywał wszystkie czynności związane z procesem produkcji pieczywa, tj. wyrabianie ciasta, kręcenie bochenków chleba, ważenie chleba, wkładanie i wysadzanie bochenków z pieca. Do obowiązków odwołującego należało także szlakowanie i wywożenie popiołu z pieca. Ustalenia dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy w GS (...) w Z. od 01.02.1977 - 30.06.1986, Sąd oparł na zeznaniach świadka K. K. (1) oraz zeznaniach wnioskodawcy. Zeznania są spójne, logiczne i niesprzeczne. Z powyższych zeznań wynika, że po odbyciu przyuczenia do zawodu piekarza, T. S. jako piekarz - brygadzysta, wykonywał wszystkie czynności od początku procesu wypieku pieczywa, tj., wyrabianie ciasta na chleb, ważenie chleba, kręcenie chleba, wkładanie do pieca i wysadzanie. Do obowiązków odwołującego należało także szlakowanie i wywożenie popiołu z pieca. W związku z powyższym, zdaniem Sądu Okręgowego, nie sposób uznać, że w spornym okresie, wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach, tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zgodnie z wykazem A załącznika Nr 1 do Uchwały Nr 64/83 Zarządu Głównego (...) z dnia 25 lipca 1983r. - dział X, poz. 11 - na stanowiskach wymienionych w pkt 1-10. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne. Powołał się na treść art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) zgodnie, z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2). Prawo do emerytury z uwagi na pracę w szczególnych warunkach regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z jego §3.4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z §2 ust. 1 cyt. rozporządzenia konieczne jest, by praca taka wykonywała była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ustęp 2 cyt. paragrafu stanowi, że okresy pracy o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia, lub świadectwie pracy. Orzecznictwo Sądu Najwyższego daje wyraz stanowisku, iż dla uznania danej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych konieczne jest wykonywanie takiej pracy na konkretnie tak zakwalifikowanym stanowisku pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. Zgodnie z wykazem A Dział X poz. 11 cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r. do prac uprawniających do emerytury z obniżonym wiekiem zalicza się prace przy wypieku pieczywa. Posiłkując się wykazem A załącznika Nr 1 do Uchwały Nr 64/83 Zarządu Głównego (...) (...) z dnia 25.07.1983r. w dziale X, pod poz. 11, zatytułowaną prace przy wypieku pieczywa, w pkt 1-10 wymienia się następujące stanowiska: ręczny odbiór pieczywa na blachach z pieca (1), ręczny odbiór listka waflowego z pieca (2), piekarz (3), ciastkarz (4), operator linii produkcyjnych nakładających kęsy ciasta do pieca i odbierający pieczywo z pieca (5), ekspedytor wyrobów gotowych (6), przesiewacz mąki (7), trzepacz worków (8), operator linii przy produkcji koncentratów ciast (9), obsługujący agregat caramil cream. (10). W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że T. S. (1) nie spełnił warunku co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu cyt. przepisów, bowiem praca nie nosiła cech stałości bezpośrednio przy wypieku pieczywa (na stanowisku piekarza), a dotyczyła także prac przygotowawczych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł T. S. (1). Postawił zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności: art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez jego bezpodstawne niezastosowanie wskutek błędnego przyjęcie, że praca wnioskodawcy w okresie od 01.02.1977r. do 30.06.1986r. w piekarni Gminnej Spółdzielni (...) w Z. nie odpowiadała swoim rodzajem i charakterem stanowisku wymienionym w dziale X poz. 11 wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia, które uprawnia do emerytury na podstawie art. 184 w/w ustawy oraz zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów, to jest zeznań świadka K. K. oraz dowodu z przesłuchania strony, a w szczególności wybiórcze potraktowanie materiału dowodowego polegające na przyjęciu, iż Wnioskodawca wykonywał prace przygotowawcze, przy jednoczesnym braku określenia ich zakresu, co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, art. 328 § 2 KPC poprzez niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia i nieprzytoczenia treści przepisów, z których wynika klasyfikacja prac przygotowawczych piekarza wskazanych przez Sąd Okręgowy w Sieradzu, sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez ustalenie, że wnioskodawca nie wykonywał pracy na stanowisku piekarza w sposób stały, a także że jego obowiązki obejmowały prace przygotowawcze, przy braku doprecyzowania ich zakresu, podczas gdy z zeznań świadka K. K. i wyjaśnień wnioskodawcy wynika, iż wnioskodawca pracował jako piekarz, praca na stanowisku brygadzysty nie różniła się od pracy piekarza a wnioskodawca wykonywał wszystkie czynności związane z procesem wypieku pieczywa. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznanie T. S. (1) prawa do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz Wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje. Ponadto skarżący wniósł o przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego z przesłuchania Wnioskodawcy i z zeznań świadka K. K. (1) na okoliczność organizacyjnych warunków pracy w piekarni Gminnej Spółdzielni (...) w Z., zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku piekarza, sposobu wykonywania obowiązków brygadzysty, a w szczególności czasu i miejsca wykonywania tychże czynności i zakresu czynności przygotowawczych. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że z ustaleń Sądu I instancji poczynionych w oparciu o zebrany materiał dowodowy wynika, że Wnioskodawca w kwestionowanym okresie zatrudnienia od 01.02.1977r. do 30.06.1986r. w piekarni Gminnej Spółdzielni (...) w Z. wykonywał wszystkie czynności związane z procesem wypieku pieczywa. Do jego obowiązków należało wyrabianie ciasta, kręcenie bochenków chleba, ważenie chleba, wkładanie i wysadzanie bochenków z pieca, a nadto szlakowanie i wywożenie popiołu z pieca. Mimo obowiązków brygadzysty Wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki piekarza a dopiero dodatkowo odpowiadał za brygadę i zdawał raporty dot. zużytej mąki i ilości wypieczonego chleba. Mimo jednak podjęcia powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy w Sieradzu przyjął, iż nie można uznać, aby w spornym okresie, wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach, tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zgodnie z wykazem A załącznika nr 1 do Uchwały nr 64/83 Zarządu Głównego (...) z dnia 25.07.1983r. - dział X, poz. 11 - na stanowiskach wymienionych w pkt. 1 -10, gdy tymczasem prace, których wykonywanie opisał w treści uzasadnienia Sąd Okręgowy składają się na opis stanowiska piekarza. Apelujący przytoczył treść Międzynarodowej Karty Charakterystyki Zagrożeń Zawodowych zgodnie z którą „piekarz to osoba, która miesza składniki i wypieka zgodnie z recepturą produkcji: chleby, słodkie pieczywo i inne wypieki. Odmierza mąkę, cukier, dodatki i inne składniki do przygotowania zaczynu (rzadkie ciasto), ciast, farszu (wypełniaczy) i lukru, używając wagi i naczyń odmierzających. Wyrzuca z opakowań składniki do miski maszyny miksującej lub kociołka miksującego pod parą lub przygotowuje składniki zgodnie z recepturą. Walkuje, tnie i nadaje kształt ciastu w formie rożków. Przygotowuje spody ciast i tortów i produkty potrzebne przed pieczeniem. Umieszcza ciasto w rondlach (brytfannach), formach lub na blachach i piecze w piekarnikach lub na grillu. Obserwuje kolor produktów w trakcie pieczenia i ustawia termostat lub inną kontrolkę temperatury stosowanego piekarnika. Stosuje glazurę cukierniczą, lukier lub inne wykończenie upieczonego pieczywa, używając szpatułki lub pędzla. Może specjalizować się w pieczeniu jednego typu produktu, takiego jak chleby, rogalce, babeczki, bułki. Może sporządzać nowe receptury". Zacytował też treść Załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. (Dz.U.

2012.184) Podstawa programowa kształcenia w zawodach, CZĘŚĆ III OPIS KSZTAŁCENIA W POSZCZEGÓLNYCH ZAWODACH odnośnie zawodu piekarza. Zdaniem skarżącego Przedstawione wyżej opisy i definicje nie kategoryzują obowiązków zawodowych piekarza wg kategorii etapu prac. Wszelkie wyżej wskazane czynności podejmowane w celu wypiekania chlebów, słodkiego pieczywa i in., zgodnie z recepturą produkcji - to prace piekarskie. Sąd I instancji nie wskazał jaki był zakres prac przygotowawczych, w jakim okresie były one wykonywane a przede wszystkim, które z prac wykonywanych przez Wnioskodawcę miały taki charakter i czym różniły się od prac piekarza określonych w/w załączniku do Uchwały nr 64/83. Zarzucił brak informacji o tym, z jakiego powodu Sąd I instancji wyłączył prace przygotowawcze (bez wskazania - które z wymienionych prac takowymi są) od prac „pozostałych” piekarza. Żaden z przywołanych aktów prawnych nie klasyfikuje obowiązków zawodowych piekarza na prace przygotowawcze, zasadnicze czy końcowe. Wskazany wyżej załącznik do Uchwały nr 64/83 Zarządu Głównego (...) z dnia 25.07.1983r. wymienia wśród prac przy wypieku pieczywa - pracę piekarza - nie klasyfikując obowiązków piekarskich w sposób przyjęty przez Sąd I instancji. Zarzucił, że z treści uzasadnienia nie wynika, czy okres wykonywania prac, jakie wyodrębnił Sąd I instancji to okres wykonywania pracy z momentu „przyuczania się do zawodu” czy też pozostały oraz w jaki sposób Sąd ten okres podzielił.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu, gdyż rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz,
- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Z kolei w myśl § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zmianami) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Pracą w warunkach szczególnych jest przy tym praca świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wskazanych w załączniku A do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia kryterium merytoryczne i formalne; pierwsze dotyczy wykonywania stale i w pełnym wymiarze takiej pracy, warunkiem drugiego jest wymienienie jej w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca która nie spełnia łącznie obu kryteriów nie uprawnia do emerytury w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu. (tak: wyrok Sądu Najwyższego 2009-02-10, II UK 199/08, Legalis). Nawet jeżeli pracodawca uznał pracę na danym stanowisku za pracę w szczególnych warunkach, taki pracownik może nie otrzymać wcześniejszej emerytury. ZUS odmówi jej bowiem, gdy nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. (tak: wyrok Sądu Najwyższego z 2010-05-25, I UK 3/10, Monitor Prawa Pracy 2010/8/394). Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy)

w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. (por. wyrok Sądu Najwyższego 2010-06-01, II UK 21/10, Legalis). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2011-10-17, I UK 174/11, Legalis).

Przenosząc powyższe rozważania ogólne na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że trafnie Sąd Okręgowy nie przyznał T. S. (1) emerytury, ponieważ zebrany materiał dowodowy nie pozwala na przyznanie wnioskodawcy emerytury w obniżonym wieku - z tytułu pracy w warunkach szczególnych albowiem wnioskodawca nie udowodnił, że pracował w takich warunkach co najmniej przez 15 lat. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy przeprowadził szczegółowe postępowanie dowodowe na okoliczność prac wykonywanych przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w Z., wykorzystał przy tym wszystkie zaoferowane przez wnioskodawcę środki dowodowe i wydał wyrok, który w sposób wyczerpujący i przekonujący został uzasadniony. Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego stwierdzić należy, że słusznie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że ubezpieczony, T. S. (1) nie wykonywał prac w warunkach szczególnych przez okres co najmniej brakujący do uzupełnienia piętnastu lat. Z materiału dowodowego wynika, że organ rentowy uznał, że ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych 11 lat 8 miesięcy i 8 dni w latach 1987-1998 będąc zatrudnionym w (...). Brakujący według organu rentowego okres, to 3 lata 3 miesiące i 22 dni. Z karty przebiegu zatrudnienia znajdującej się w aktach rentowych wynika, że organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych okresów pobierania zasiłków chorobowych przypadających po dniu 14 listopada 1991r. i przypadających jednocześnie w okresie, w którym T. S. (1) świadczył pracę w warunkach szczególnych Okres nieuznanych zasiłków chorobowych wynosi 1 miesiąc i 8 dni. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego okres ten podlega zliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Osiągnięcie bowiem do dnia 01.01.1999r. okresu pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 01.07.2004r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011r., I UK 12/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.04.2010, II UK 313/09, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9.03.2012r., I UK 367/11, postanowienie SN z 19.01.2012r., postanowienie Sądu Najwyższego z 2011-10-18, III UK 46/11). uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, OSNP 2004 nr 5, poz. 87; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.04.2010, II UK 313/09). Doliczenie jednak powyższego okresu nie wpływa na sytuację ubezpieczonego, bowiem nadal nie spełnia on warunku 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że nie jest sporne, że T. S. (1) pracował jako piekarz w Gminnej Spółdzielni (...) w Z.. Okoliczność ta jednoznacznie wynika ze świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1986 r. oraz z zeznań wnioskodawcy i świadka. Nie jest też sporne, że wnioskodawca załączył do akt sprawy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wystawione przez likwidatora, choć bez daty wystawienia, w którym wskazano, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych od 1 lutego 1977r. do 30 czerwca 1986r. wykonując pracę przy produkcji pieczywa-wypieku. Nie jest w końcu sporne jakie czynności ubezpieczony wykonywał jako piekarz i jakie jako pomocnik piekarza. Zakres czynności został potwierdzony zeznaniami świadka i ubezpieczonego. Skarżący stawia natomiast zarzut nie uznania przez Sąd Okręgowy, za prace wykonywane w warunkach szczególnych, wykonywanych przez niego prac piekarza. Podnosi, że prace piekarza są wymienione w Rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983r. w Dziale X poz. 11 oraz w uchwale Zarządu Centrali Centralnego (...)z 25 lipca 1983r. w Dziale X poz. 11 punkt 4. Rozstrzygnięcie tej kwestii należy zatem rozpocząć od przytoczenia dosłownej treści powyższych przepisów. Dział X rozporządzenia brzmi : „w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”, natomiast pozycja 11 ma brzmienie: „prace przy

wypieku pieczywa”, dział X uchwały brzmi „w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”, pozycja 11 ma brzmienie: „prace przy wypieku pieczywa”, zaś punkt 4 brzmi „piekarz”. Analiza treści zarówno rozporządzenia jak i uchwały nie nasuwa żadnych wątpliwości interpretacyjnych jakie prace są według tych aktów prawnych uznawane za prace wykonywane w warunkach szczególnych. Mianowicie, są to tylko i wyłącznie prace wykonywane przy wypieku pieczywa. Tymczasem z zeznań wnioskodawcy jak i świadka K. K. (1) wynika, że T. S. (1) nie pracował jako piekarz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wypieku pieczywa, bo w trakcie „dniówki” wykonywał jeszcze wiele innych prac, które nie były związane z wypiekiem pieczywa i, które wypełniały większość dnia pracy. Niewątpliwie wnioskodawca pracował w spornym okresie jako piekarz, takiego ustalenia nikt nie podważa, ale nie pracował stale i przez 8 godzin dziennie tylko przy wypieku pieczywa. I tak na rozprawie w dniu 7 maja 2013r. na pytanie Sądu Okręgowego „proszę dokładnie powiedzieć Sądowi co Pan robił jako piekarz” wnioskodawca zeznał, że robił ciasto na chleb, skręcał bochenki, ważył je, układał koszyczki, wkładał przygotowane surowe ciasto do koszyczków, posypywał bochenki, a na zakończenie wkładał bochenki do pieca, a potem je wyjmował z pieca. W spółdzielni był tylko jeden piec i gdy chleb się piekł wykonywał pozostałe, wyżej wymienione prace. Przygotowywał także zaczyn, na bazie którego robił ciasto na chleb. Na pytanie Sądu czy ubezpieczony wykonywał prace wyłącznie przy wypieku, czyli tylko wkładał i wyciągał z pieca, czy też wykonywał prace takie, jak: zarabianie ciasta, przygotowywanie zaczynu, formowanie bochenków, wkładanie do koszyczków, czyli czynności przed wypiekiem, ubezpieczony potwierdził, że wykonywał też te czynności, czyli wszystkie przed wypiekiem plus wywóz żużla. Także świadek K. K. (1) na pytanie Sądu jakie czynności wykonywał T. S. (1) jako piekarz odpowiedział, że ubezpieczony robił ciasto, kręcił chleb, ważył ciasto, wsadzał chleb do pieca i wyciągał upieczony z pieca. Zeznał, że piekarz robił od początku wszystko, a „nie tylko do pieca wsadzał i wysadzał”. Niezasadny jest zarzut sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez ustalenie, że wnioskodawca nie wykonywał pracy na stanowisku piekarza w sposób stały. Takiego ustalenia Sąd Okręgowy nie poczynił. Wręcz przeciwnie. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca w okresie od 1 lutego 1977r. do 30 czerwca 1986r. pracował jako piekarz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, z tym, że przez pierwszy tydzień lub dwa wykonywał prace pomocnika piekarza. Nietrafnie skarżący zarzuca, że błędnie Sąd Okręgowy ustalił, że obowiązki wnioskodawcy obejmowały prace przygotowawcze, przy braku doprecyzowania ich zakresu. Z przywołanych przez Sąd Apelacyjny zeznań wnioskodawcy oraz świadka K. K. (1) złożonych przed Sądem I instancji wynika jednoznacznie jakie konkretnie prace przygotowawcze wykonywał wnioskodawca, a mianowicie robił ciasto na chleb, skręcał bochenki, ważył je, układał koszyczki, wkładał przygotowane surowe ciasto do koszyczków, posypywał bochenki, robił zaczyn. Zakres tych prac został ustalony przez Sąd Okręgowy. Podobnie jak i zakres prac piekarza i piekarza-brygadzisty. Trafna jest przy tym konkluzja Sądu I instancji, że praca na stanowisku brygadzisty nie różniła się od pracy piekarza. Ustalenia Sądu są identyczne jak twierdzenia apelującego. Sąd Okręgowy oparł rozstrzygnięcie w zasadzie na niezakwestionowanym w apelacji ustaleniu, że wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracy piekarza przy wypieku pieczywa. Natomiast ustalili, że wnioskodawca przez cały sporny okres pracował jako piekarz, co jest zgodne z twierdzeniem apelującego. Samo jednak ustalenie, że wnioskodawca w spornym okresie pracował jako piekarz nie daje podstaw do przyznania emerytury w obniżonym wieku, skoro nie kwestionuje się w apelacji, że ubezpieczony nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wypieku pieczywa. Skarżący, co wynika jednoznacznie z uzasadnienia apelacji, utożsamia pracę piekarza z pracą w warunkach szczególnych, bez względu na to jakie czynności wykonuje piekarz i bez znaczenia dla skarżącego jest to, czy prace te są wykonywane przy wypieku pieczywa, czy też nie. Z uzasadnienia apelacji wynika, że skarżący uważa, że każdy piekarz pracuje w warunkach szczególnych. Na uzasadnienie swojego stanowiska przytacza stosowne publikacje, oraz wskazuje czynności, które wykonuje piekarz. Tymczasem ustawodawca zastrzegł, że pracami w warunkach szczególnych są tylko prace przy wypieku pieczywa. Zatem piekarz, który pracuje tylko przy wypieku pieczywa, tzw. piekarz piecowy, wykonuje prace w warunkach szczególnych. Gdyby intencją autora rozporządzenia było zaliczenie pracy piekarzy jako pracy w warunkach szczególnych, to niewątpliwie inna byłaby treść załącznika A do rozporządzenia. Tymczasem treść wskazuje, że praca piekarzy została ograniczona tylko do tych piekarzy, którzy pracują przy wypieku pieczywa.

Błędnie apelujący zarzuca “brak informacji o tym, z jakiego powodu Sąd I instancji wyłączył prace przygotowawcze (bez wskazania - które z wymienionych prac takowymi są) od prac „pozostałych” piekarza. Żaden z przywołanych aktów prawnych nie klasyfikuje obowiązków zawodowych piekarza na prace przygotowawcze, zasadnicze czy

końcowe. Wskazany wyżej załącznik do Uchwały nr 64/83 Zarządu Głównego (...) z dnia 25.07.1983r. wymienia wśród prac przy wypieku pieczywa - pracę piekarza - nie klasyfikując obowiązków piekarskich w sposób przyjęty przez Sąd I instancji". W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyjaśnił, że tylko prace przy wypieku pieczywa mogą być uznane za prace wykonywane w warunkach szczególnych, bo tak stanowi obowiązujące prawo, a mianowicie Wykaz A do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. Dział X poz. 11. Natomiast wnioskodawca nie pracował stale przy wypieku pieczywa.

Apelujący zarzucił też, że z treści uzasadnienia nie wynika, czy okres wykonywania prac, jakie wyodrębnił Sąd I instancji to okres wykonywania pracy z momentu „przyuczania się do zawodu", czy też pozostały oraz w jaki sposób Sąd ten okres podzielił. Z zeznań wnioskodawcy oraz świadka wynika, że opisując prace, które wnioskodawca wykonywał jako piekarz, odnosił je do całego spornego okresu, czyli 1.02.1977r.-30.06.1986r. Odnosnie zaś prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie przyuczenia do zawodu, który miał trwać od 1 do 2 tygodni, to Sąd Okręgowy również ustalił, że w tym okresie wnioskodawca smarował pieczywo, przyklejał nalepki, przygotowywał i czyścił blachy. Zatem niewątpliwie również i wówczas wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako piekarz przy wypieku pieczywa.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, wszystkie zarzuty apelacyjne uznać należy za niezasadne. Analiza treści zeznań wnioskodawcy oraz świadka K. daje jednoznaczną odpowiedź na pytanie jakie faktycznie czynności wykonywał T. S. (1) w spornym okresie. Niewątpliwie nie pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wypieku pieczywa, a tylko taka praca uznana została w rozporządzeniu z 7 lutego 1983r. jako praca wykonywana w warunkach szczególnych (w uchwale również). Załączone przez ubezpieczonego świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym likwidator wskazał, że T. S. (1) od dnia 1 lutego 1977r. do dnia 30 czerwca 1986r. wykonywał pracę przy produkcji pieczywa – wypiek – dział X poz. 11 uchwały Zarządu Centrali (...), zostało zakwestionowane przez organ rentowy i nie znalazło potwierdzenia w postępowaniu sądowym. Wbrew zapisowi w świadectwie wnioskodawca we wskazanym okresie nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wypieku pieczywa. Wykonywał bowiem, co sam przyznał i potwierdził to świadek K., oprócz prac związanych z wypiekiem pieczywa, także wszystkie prace przygotowawcze, które nie są pracami przy wypieku pieczywa. Stanowisko Sądu Apelacyjnego o braku możliwości zakwalifikowania prac przygotowawczych jako prac przy wypieku pieczywa znajduje potwierdzenie także w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 12 lipca 2011 r. (II UK 2/11, LEX nr 989128) Sąd Najwyższy uznał, że wykonywanie przez ciastkarza prac polegających na przygotowywaniu ciasta (rozczyń) wyrabianiu, porcjowaniu i formowaniu ciasta oraz dekorowaniu pieczywa nie pozwala na przyjęcie, że wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze (8 godzin dziennie) pracowała przy wypieku pieczywa. Innymi słowy, powyższe prace przygotowawcze zostały uznane przez Sąd Najwyższy jako prace, które nie są pracami przy wypieku pieczywa. Także w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych wyrażany jest pogląd, że tylko prace przy wypieku pieczywa są pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych i nie jest taką pracą np. formowanie ciasta. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 października, III AUa 783/12, internetowy portal orzeczeń). Skoro więc wnioskodawca nie pracował w Gminnej Spółdzielni (...) w Z. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wypieku pieczywa, to okres ten nie może być zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych. To z kolei prowadzi do ustalenia, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego nie spełnił wszystkich warunków do nabycia emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podniesione w apelacji zarzuty okazały się nieuzasadnione. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie zachodziła potrzeba ponownego dopuszczenia dowodu z przesłuchania wnioskodawcy i zeznań świadka K. K. (1) na okoliczność warunków pracy w piekarni Gminnej Spółdzielni (...) w Z., zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku piekarza, sposobu wykonywania obowiązków brygadzysty, a w szczególności czasu i miejsca wykonywania tychże czynności i zakresu czynności przygotowawczych, gdyż charakter tego zatrudnienia oraz prace jakie wykonywał ubezpieczony w trakcie tego zatrudnienia zostały szczegółowo ustalone przez Sąd Okręgowy i ustalenia te znajdują pełne potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawcy i świadka K. K. (1) utrwalonych na płycie cd.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.385 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.